Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 25 ноябрь, 1975 шу. • № 141 (5212). • Мах 2 кеп.

ТІагІерттан хьинарен болх беш ба республика юрта боахамера кхьахьегамхой пятилетка чакхйолаца шера. Ма-могта дикагІа кхоачашне гІерт уж лаьтта деладечуа а хьайбаш деладечаре а уж шераран бІаргчуа пятилеткан тадиенсе. КПСС XXV съезда даха ма-доагІаара накъадахара тІехьа къувсаш дуккхача боахамаша, бІаргчуа районаца кхоачашьхьа паччахьалхеанга ялат дохкара яхе шера планаш. ДІадахача шера цу даьлье шоай ялаш кхоачашьхьа Шадински районца кхаьхьегамоша. Башха-дика кхаьхьегама кхоачашьхьа Шелковской районерча ялаташ деладеруша. Уж шера июль боалаун кхоачашйр цар ялаташ кийчдера пятилетка. Ялаг дадалара пятилетка кхоачашьхьа Ножай-Юртовски, Веденски, Советски районе боахамаша.

Хіанз а хоадам болаш яц юрта боахама итогаш. Хіаьта а терко тІаоэаш да цхьаболчу боахамаша юрта боа. хам дІаэо айбара йолаш йолча йоккхийча торонех бизза

ЮРТА БОАХАМЕ КЪАХЬЕГАРИЙ ДЛОАРХІАМЕ ДЕКХАР

пайда ца эцаш хилар. Цудухьа боккха лоархІам болаш да шера даьча балхашка кІоаргга тохкам беш хьажар. Теркалданза даргдац производственни фондех пайда эцар, дІайийнача хІамай хьувкьаьш хьайбай боахама продуктивности лаьхьара йолаш йолча торонаш, дикагІа болчх болхлоштча карагІдаьлпиар, боахама цхьаьлда доаькъош тІехьадусаш хилара баьхьанаш.

Уж дешаш къоасталадр атта гІулаьх дац. Боахама кулгалочна лаььна ца Іеш шиа лаьхьа лоаьлан хиа бесда эгтара хьаьлха экономистан, агрономаш, зоотехникаш, бухгалтерс болхьой, мугІарера къаьхьегамхой. Цар декхар да деррига а тахкар, йолаш йоха торонаш гучаяхар, царех биэза пайда эцара наькъаш белгалдар.

Цхьаболчу боахамашкахой уж шераран планаш а тІаийна социалистически деккхаран а кхоачаш ца дара бола бесх берригга а хаоттама хьалаш дика ца хиларх дІаІаІийнаца уйла йолаш да. Шера итогаш ечх хана из баьхьан а доахаш боахамера ГІулаьхьан дуьйцан хІинка харшаьха хургда. Хіана аьлча хаоттам а лаьтташ а цхьатарра доалаше а дьохкамаш тайп-тайнара долаш бригадаш, фермаш, боахмаш, районаш кІезнга ян вай республикс. Цу гІулаьхьа чІоагІа уйла е ешаш боахамий кхуаглахоша, специалисташа. Хьалха даттаярш оший кхьчарна дІайовзийтарах шоай декхар чакхдоаг дьина царна хете—из нийса хургдан. Хьалха даттаярша тІехьабусраш тІехьаьхьера фу эш, царна новкьарле ер фуд, техник, ка, балха гоазал, уьлбренеш, доакъар да тоъаш хилар да, е лергтІа, дог лаэаш болх бе безам ца хилар да ца декхар да боахамий партийни организацей, кулгалхой. специалистий.

Дика кхетадеш да боахама, советски органаша колхозмІн совхозийн специалисташкара хІанзарча хана дуккагІа хьадеха дезнига. Кьаьстта тІахьожам доаттабе беза тІехьадусача боахамашта, хІанз а балха оший кІезнга яле а хІаьта а болх бе безам болча специалистий терка дуккагІа яноа яргьаг.

«Колхозний совхозний производство дегІайоалаечара специалиста лоарХІам лакхбара хьакъехьа КПСС Алтайски крайкомо беча балхахь» КПСС ЦК баьлча сецамо дІадах специалисташта цар беркате болх бергбола хьалаш хьадар, массаза а ларна гІо дар а уж хьалаелаар а.

ЦІенхашта уйла е езаш гІулаьх да механизаторски кадрам кійчьар, цар балха гоазал лаьхьир. Кьаьле яц автомашиннаш, трактораш, комбайнаш, лафеташ кхаьшкара балхаш сиденнача хана цин сменах болх бен хургйола гІулаьх вай республика боахамашка хІанз а вІашТІехьдьаьхьхд ца хилар. Техникаца безам бола кагирхой хьалаэар, царна деша а дар дезалаштта бахара эшо а хьалаш отгаьйр да ца уьхьаьхьа керттера дар.

Уж шера дукха хІолоаш эттай хьайбаш деладеррашта хьалхьхьаьш. Цудухьа хьаьхьегамаш тІабахийта беза фермай болх таххара, хьайбай продукташ дукхагІа яхара а паччахьалкхенга йохкара а торонаш гучаяхара, доакъар доадергдоаннаш, хІомбеш , лорадеш деладергдоаннаш ІІулаьхьаш вІашТІехьлахара.

Парте XXV съезда накъабаха кийчдуш доккхий социалистически декхарашка тІаийнад Нохч-ГІалгІайчен юрта боахамаш кхьахьегамашка. БІаьстан балханца бокъонца кийчбалара, гурахьа дІаІийначу ялаташта де доагІаЧа тайпара гІулаьх дарх хьайбашка Іа дика дакхкхийтара оарнагІбала беза уж. КПСС XXV съезда сийна яьржача социалистически яхьс керда толамаш дахар, иттнаІча пятилетка хьалхарча шера юрта боахам дІаэо дегІаболабелгІа ІалашдаР — из да хІанз хІара боахама кхьахьгамхой лоарХІаме декхар.

КПСС XXV СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

Бархі шу да Абубакарова Хеда Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза шурий фермех болх беш йолта.

ИйсланІга пятилетка планагІа хІара кхоабача Іаттагара 11700 килограмм шура яькха езаш яр из. Хьалхашка лаьтта декхар кхоачашдаь дукха та я.

Толамца кхаььет Хедас ййсланІга пятилетка чих тІехьарча шера а. Иштта, шера планагІа хІара кхоабача Іаттагара 2350 килограмм яькха езаш хиннача итт беттта 2531 килограмм шура яьккхий цо.

Дукхача хана дика ЗьаьвІала къаьхьагарах доккха совгІат — Къаьхьегама Шеча Байраха орден еннай Абубакарова Хедийна пропитальстаг.

Шийн къаьхьегама толамаш КПСС XXV съезда хетаду сий долча доаркас Абубакарова Хедас.

СУРТА ТІА: «Гойтинский» совхоза доарка Абубакарова Хеда. **И. ПЛИЕВА сурт.**

КЪАХЬЕГАМА СОВГІАТАШ КИЙЧДЕШ БА

Шоай ерриг торонаш вагарІьяьха КПСС XXV съезда дикача кхьахьегама толамашца яькъаьха кийчдуш и «Металлист» завода коллективе а: ийсланІга пятилетка тІехьарча шера итт беттта дерригаца «технико - экономически хьоахамий план тІехьхоачашьхьа. ПланагІа 1460 эзар сома продукции маьхала яькха езаш 1481 эзар сома маьхала яьккхий, планагІа итт беттта 257 эзар сом пайда бе безача 277 эзар сом пайда баьо. Бахача яьха лаьрхІа 833 эзар сома товаран арахеца дешдо яр коллектив, 884,6 эзар сома арахийнад уж уьх итт беттта.

Предприяте коллективо тІатеІІа кхьовсам лоаттабу продукцеча дІадолар кІезнгдара. Цу тІехьа а дикка толам хьагарІбаьшаб цунна: ер шу доладеллеа ГІоне кхьаьхьгама овсарле лаьхьарах, материалий ххомбарах, кхьйола мероприятеш чакхьаьхарах лийрхІачул яьх эзар сом кІезнгдаьд продукцеча дІадолар.

ТІаийца социалистически декхаран толамца кхоачашдара шерра яьржача социалистически яхьс хьалхарча моттиге я А. И. Кокинавле кулгалеш йолта художественни изделей цеха коллективь. Ший итт беттта план 131 процент кхоачашьхьа йо. ДикагІмарех я М. Заворфнева кулгаледу электрийн бригада. Коллективе иштта дукха да ийсланІга пятилетка декхарашка хаьнал хьалха кхоачашдаь болх болхлоІ. Царех я «ИйсланІга пятилетка ударникь» яха сийлеш цІи лелаеш йолта предприяте ветеран пресконшина А. Тарасова, оборщица, къаьхьегамхой ,депутатий Ленински райсовета депутат Т. Бекмурзиева, полировщик М. Мамаев, вышедшьар П. Гольман, жестяшник А. Шульгин, иштта кхьбараш.

Л. АУШЕВА.

РЕСПУБЛИКА ФЕРМАШКА

ТІаккхоалаш латт ийсланІча пятилетка тІехьхьара шу. Паччахьалхенга хьаьбай продукции йохкара уьх шераран планаш, хьалхашка латта декхарашца кхоачашде гІерттан тІатеІІа кхьхьаьн ба уьх дешнаца республика колхозийн совхозийн фермай болхлоІ.

ПаччахьалкІенга дулх декхарца уьх шера планаш республике эгтара хьалха кхоачашйр Ножай-Юртовски районца кхьхьегамхоша. Дукха хІама дисадаш паччахьалхенга дулх дохкара шера планаш кхоачашьхьа Ачхой - Мартановски, Веденски, Урус-Мартановски районашкара хьайбаш деладеррашта а.

Паччахьалхенга шура йохкара шера планаш хІанле кхоачашьхьа Веденски, Ножай-Юртовски, Советски районаша. ПаччахьалкІенга из продукции йохкара планаш кхоачашдеррга да Ачхой-Мартановски, Урус-Мартановски, Шелковской районашкара фермай болхлоІ а. Соаяка уьх хана ехачча 8 процент дукхагІа и хІапз нелхоанаца паччахьалкхенга йохка шура, хІаьта ачхой-мартановцашен урус-мартановцашен йохкар — кхо процент дукхагІа.

Грозненски, Сунженски, Шалински районаш ца лаьрхІача республикан ерригача районаца кхоачашъьхьа паччахьалхенга коа-ча деладеча оалхазарий продукци йохкара ийсланІга пятилетка тІехьарча шера лаьхьа боахама планаш.

КПСС XXV- съезда толамца пІаьхьабахара хьайбай продукци алсамъяькха йийл хулийтача ерригача хороших биэза пайда эцара, хьаььета деза шу чакхдала йисача хана республика берригача хьайбай леладеррашта.

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА МАССАЗАРЧА КОМИССЕШКА

21 ноябре Кремлер СССР Лакхехьарча Совета Союза Советийн Къамий Совета отраслеви комиссийн кагирхой гІулаьхьашта йолча комиссийн плакашца цхьаьна планоно-бюджетни комиссей пленарни заседанеш дІайолаелар. Тахан заседани дІайийьар палатай планово - бюджетни комиссийн председателашца депутатаца Г. Н. Вашенкоца Н. И. Масленниковца.

Ден повесткеца тІа я 1976 шера СССР хьалха боалхм дегІаболабаьдара паччахьалхеан плана, 1976 шера СССР Паччахьалхенн бюджета, хІаьта иштта 1974 шерара бюджет кхоачашьхьарх йолча отчета а йоаг! - йоагІаца разделашка цьежча кийчон комиссей балда итогаш юьнар.

ЛадийІар чиаьнІено лоарЯен социальн Іалашонца дешаьта йолча кийчон комиссе предложений хьаьхьегарча докладеца. Цу тІа, ма-ларра ьаьчча, белгалдоаккхар, КПСС XXIV съезда чиаьнІено лоарЯен социальн Іалашонн гІулаьх дегІаболаьдарна белгалъьь программа йиэза кхоачашьхь хилар. 1975 шера мехка станионарашкара менгеш 3 миллионал тІехьдергІа, хІаьта лорашн 832 эзарнета кхоачашн дукхагІа хургда. 1976 шера планна проекта тІа йІаьо шерьен чІоагІьен лаьрхІа хІаьт чиаьнІено лоаэара материально - техническни база. Цо йиш хулийтарьга бахара наха барбаьш профилактическни повкьоастал дикагІа а, дикагІа а де. Масала, хьаьгІадоагІача шера чиаьнІеэо лоаяра объекташ хьаьлъяра паччахьалхеч капиталовложений цхьа миллиард гаргта соаи ерриГеоюзнн коммунистически субботникашн дарах даьккхача аччан чотах 97,3 миллион сомн дІадахьта лаьрхІаЗ. Дикка дукхагІа хургда лорашн больницашкара менгешн.

Хьалха ' эцача товаршта йолча кийчон комиссе белгалдаььхьхар, промышленноста дайгача, кхачан, кхьча доаькъоша, советски халкьа хьаьгоро лакхьаьрах йола наьте КПСС съезда решеннеш кхоачаш а ец, хьалха эша дукхагІаола товаршн хьаьлеГа Іалашнеш хилар. Соаэкарчуо дукхагІа хьаьлергда эшаш даьеша, тоикотаж, телата кога Іарс, тийга яь ІІамаш, эндаш ахуа продукташ, хуаьа, шуий, чкъарий консервеш, мотошьклаш, телевизораш мебель, пъьсгІаш, кхьола товаршн. 1976 шерарча планагІа уж тоэбраш дІаэо дукхагІа хьаьле лерхІ. Из гІулаьх а лаьрхІа, промышленности дайгача кхачанн доаькъош дегІаоаладара хьоажаь 5 миллиард сом соавГІа капитальн вложеннеш, вешта ьаьча 1975 шера планагІа уьжеьь хиннарел 8 процент дукхагІа. Уххаза юьйеЙоалае лерхІ протрессивни технологи, ойлаеш оборудований, автоматически лиНеш.

ДукхагІа хургьа 1976 шера химически, металлъатта чакхдоаха, металлъатта чакхдоаха, химическа промышленность дегІаболаьдарга йоийта капиталовложеннеш. Цу хьаьжеььа хоам бозза цу доаькъой дешдоаца йолча кІайчон комисе яьчл доклада тІа. Белгалдоаккхар, химическе, металлъатта чакхдоаха, металлъатта химическа промышленность планова заданешца пийейича сихагІча темпаеГІа дегІаиэца хилар. Бокхха тоам ба 90 миллион тонн минеральн удобреннеш хьаьрда даьхьера парте директивашн мохк бІаргча хьаийнача кхоачашъьрца бІаьжкар. Хьупы хьаьх чакхйолаечен промышленносте кхоачашъе лаьрХІаЗ хьх хьаозара, технологическа щета, херх хьекха материалаш, мебель, цІиаеторгаш хьаьрда план.

Иштта дадийІар халкьа образованех, Іалимех, культурах, транспорташ бухгалмаш, паччахьалхеен бюджета доходех, торговлех, бытовой гІулаьхьаш дарахн, коммунальнн боалемаэн лаьна кийчон комиссеца яьча доклада йІаьо а.

Докладаш тІа белгалдоаэо, пятилетка тІехььарча шера планоен заданеш кхоачашн тІехьхоачашн ергйолаш хилар. Цунца цьаьна депутаташ белгалдоаэар, халкьа боахама цьаьаолча доаькой гІулаьхьашка кхоачамбошаш-ран хилар. ГІулаьхьаш маГІаГІа ЗьаьЗ тІа да а кхоазамбошаш-ран ДІадахьра дер фуд а дийнар йоаГІ-йоаГІаца министерстайн вазйстайн кхуГалдоша. Цхьайолча министерствашен недостаВшастен комиссеша могалаьЗ кхоачамех пийІа эцана бера бола болх чІоагІбелга, арахецача продукце дикал товаРца кхьаьстта уйла тІа а йІаьо хийтаьь.

Комисси дІаэо болх беш я.

(ТАСС).

ОРБИТАШ ЦІА—ЦХЬА Б У Т Т

Гьаьчрча космически бузза-ма центр, 21 ноябрь. (ТАСС). Везера яхача планета исскусственни спутниний орбиташца гІолла дІаэо ниьь беш я «Венера-9», «Венера-10» яха советски автоматическ станцеш. 21 ноябрь хьаГІаэхоачаш планетана гонаьха 15 го баьккхаб хьалхарчо, хІаьта шоллаГІаГІо — 13 го. 22 октябреча 21 ноябре эгтачаьлла йолча юьхьаГІа 33,5 миллион километр Лаьттаэнн таьна яьнай Венера, хІаьта хІанз 119 миллион километр я планетаьта юьхьера юкъ. Цу юкъа «Венера-9» яхана станцеца 40, хІаьта «Венера-10» яхачунца 35 радиобузлаьмаш сеаьнс хиннай. Уж сеаьсаш йолча хана спутникий Іилмаьш служебнин аппаратуро дІаэо лаьттан тІа Іо-ючтийнай лаьхьера атмосфера планетана гонаьхьера пространствашн морхий тІаьнай тьаьхььаьрча характеристикех хьоажаь 6 миллиард сом.

Ваьчеш ибрахІима, Колоев Іисас, кхьчар.

Техника сихен дикех тоаяра доккха новкъостал ду механизаторашта механически мастерскеш болх беча слесарашца, токарашца, аккумуляторашца, электросистемашца, моторашца, кхьйола уьтаьн тоаеча наха.

Кьаьстта эцнаьре болх бу мастерскеьа аьшкалаьЗара Халуоев Джаьлаудина, комплектаьн ца слесаре Албогаиев Дауда, кхьчар. ЧІоагІа ньаьь хуо механизаторашца цар тоаььна оатхала.

ХІара механизатор из дІаэхоачар деш ва ший трактор сихагІа, тетамагІа тоае ГІерташ. Кьаьстта кадай болх бу йоккха бьаьла оЗыт йолча механизатора Бабакиев Исмаьлаг Юнуса. Оттаьнна ханаь хьалха барХІ ди хьаьлаь ший трактор тоаяь яккха доШ денаьд но. ХІаьта ше лаьрХІар хьаьлхашца. Даьм боагача цІера юхе Ленинградски гарнизонера бІуи сиЗалаьа ха оттадир. ІІтальнски Республикан Советски Союзен паччахьалхенгий гимнаш йийкаш.

«Аврора» ялаьта кройсера тІа я хІара Дж. Леоне. Цуо тІеьхьаГІа керда цІенош хьалдеш латтача районашка хьежар из, 518-ча Ленинградски школе итальянски мотт хьеГача уроке тІа хилар.

Цу дийнаьь а Ленинградера Тбилисе дІаэахар Дж. Леоне.

Мехка ГІолла гобаккха вахача

ЛЕНИНГРАД, 22 ноябрь. (**ТАСС корр.**). ІІтальнски Республика Президент Дже. Леонен цунна улуьбьаьна бьаькка ЗаХи таХан а Ленинграда дІаэо ЗьоЗаш хилар. Город кьонахчал долаш лорьнийр де доагІІача тайпара сий а дЗь, вешта хьаьшо венок йиллар Пискаревскн мемориальнн кашмашка Наьа-Даььеньа ергйола монумента ЗьаьхьаЗка. Даьм боагача цІера юхе Ленинградски гарнизонера бІуи сиЗалаьа ха оттадир. ІІтальнски Республикан Советски Союзен паччахьалхенгий гимнаш йийкаш.

«Аврора» ялаьта кройсера тІа я хІара Дж. Леоне. Цуо тІеьхьаГІа керда цІенош хьалдеш латтача районашка ЗьежаЗ из, 518-ча Ленинградски школе итальянски мотт хьеГача уроке тІа хилар.

Цу дийнаьь а Ленинградера Тбилисе дІаэахар Дж. Леоне.

«КОСМОС-780»

1975 шера 21 ноябре Советски Союзе сигала йийнайча «Космос-780» яха арГІанара Лаьттан искусственни спутник.

(ТАСС).

ДИКАГІЧА ПРЕДПРИЯТЕЙ ИНИЦИАТИВА

Хіара ди хьаьхьгама тІаоэаш белгалдоаэ КПСС XXV съезда сийлеш накъабахара социалистически яхьс баьнна ца Н. Алексеевс ІІемаГІа Ивановичеьа. Меха дикагІойола предприяте инициатива хьаьлаьа а ЗьаьЗ пятилетка чакхйолаЗча шера миллионаш сом мехкъ товаРнн продукци арахецо дехкар ІІаийнЗьаьЗ предприяте коллективо. Из дехкар ТІехьхоачашлца ІІаьалехьа, хьоачашъьйй сорнаЗча пятилетка планаьа. ІІйсланІга пятилетка цІенаьнна ергйолаеш социалистически яхьс цхьаьЗтаца проиЗи мотТиГаш мехкъй завода хьаьхьегамхоша, пе шера планагІа лаьхьа езаш хиннаЗчу хоозза дукхагІа лаьхьаьй хьаьхьегамхоша, ДикагІойола установкай йиЗ коллективе тІаоэагІача шера чотах продукци арахецаьа я. Уж толамаш дахара чІоагІа йолчхоаЗ ду Ленинградера бІаьЗьаьЗ ІІатІехьбаккхаро, социалистически яхь шерга ергйола хиларо. Цу яхьс массаза хьаьха латтаьеь я йолчхоаЗойла оператор Наьдаг Дина Николаевна, мастер Токаев Лечи Хаджимурадович, лаборантка Ширнева Людмила Павловна, иштта хьаьЗ-ани а.

Дукха хьаььет заводе рационализаторашен изобретателашен. Хьоачаеп йолча рационализаторех ва механик В. Бурчиева, жестяшник С. Абдурахманов, слесарий И. Сарьян, С. Мокаленко, иштта кхьбараш а.

КПСС XXV съезда сийна ушх шера план хиннаЗ ши кІира хьаьхьа хьоачашъье лаьхьІад предприяте коллективо.

Я. БУБНЕНКО.

ПЛАН КХОАЧАШ ЦА ЯР КХЕРАМ БА

Сунженски механизаторашца дийкайзар хьал а лаьца иттлагІча пятилетка хьалхарча шера БІаьстанга ханнаььен дикен кийчо яра шерра сошьлистически яхь йоаРмаш ІІаьхьгаш ба Назрановски района боахамий механизаторашца.

Техникан юрта боахама инвентаран ремонт елга дика вІашТІехьдьаьккха ІІаьхьу «40 лет Октября» яхча совхозе, совхоз-техникуме. Хьаза хІара ди массаза дала графикал хьалха бувл. Совхоз-техникума механизаторашца шерра хьовсам боаржабаьб КПСС XXV съезд хуна ди хьаГІаэхочаш ешорга машинно-тракторни парк кийчьаь яккхара.

Хьалхете а, массаньа а иштта дика лелаш гІулаьхьаш. Юрта боахама техникана ремонт елга лергтІа вІашТІехь па доаккхаш, из доарХІаме гІулаьх тесса дитта «Знаменский» совхозе. Уьх шера йиьлагІча кварталле гусенични колесни 20 трактора ремонт е езаш я. Царех хІанзле лаьх трактор ремонт яь арийнай мастерской заведующе Барханоев Иоакъара ягачох. Царна юкъе я соахкарча планагІа Сунженски МРО ремонт яь дьяйтар а. Цхьаьбакда, ремонт яь ІІ яхідга мара эьагуш хІама дац. Механически мастерской тоаяь арийнаьна тракторашта оттаьн атташ хьаьхьоаЗа аьЗча, уж мастерской воацаш хиннача нормировщикгаьа хилар.

Совхоза механически мастерской латтата сурТага хьежача ди массаза дала графикал хьалха бувл. Совхоз-техникума механизаторашца шерра хьовсам боаржабаьб КПСС XXV съезд хуна ди хьаГІаэхочаш ешорга машинно-тракторни парк кийчьаь яккхара.

Хьалхете а, массаньа а иштта дика лелаш гІулаьхьаш. Юрта боахама техникана ремонт елга лергтІа вІашТІехь па доаккхаш, из доарХІаме гІулаьх тесса дитта «Знаменский» совхозе. Уьх шера йиьлагІча кварталле гусенични колесни 20 трактора ремонт е езаш я. Царех хІанзле лаьх трактор ремонт яь арийнай мастерской заведующе. — ХІанз а хьажка-ра балхаш чакхдаланза да: ялат ДІадуьш, зябь оахаш ба механизаторашца.

Хьагчча сурТагІа мастерской заведующенца хиш цалагІча маркагІа масса трактор йоагІаРгьа из волча ремонт е. ТІаккха эшача оатхаланца кийчо мишта ергьа? Кхьча боахамагІа шоашта эшаш йолча оатхалаш ханнаьхьа йоаГІаца «Сельхозтехника» республикански объединенца. ПІаккха совхозе тохалургйоа... массаэза сашца, оатхалаш хургьеш... объединенца летььаргІа. Соахка хиннаьь сурт да хІанз а. ПІаьлагІа квартале хьоаг кхьачча хана а ремонт йолаьнза яр. Из терклалдаьдан чих шера а.

Совхозе эттаьь «Іулаьх оарр дакхо дезаш да. ПІаьлагІча квартале шиь бутт чакхбала болаь. Даьр корта болаш хІама дац. Из мара дешиь?

Совхоза керттечча инженера Аушев Кьамбулата истола тІа улл республика юрта боахама министерства оттаьь план. Цу планца тІа белгалдаьчех «Знаменский» совхоза 10 трактор тоае езаш я Сунженски МРО. Царех яхьь йиьлагІча квартале, вожх яхьь 1976 шера цхьоалагІча квартале. Из план КІира мастерской заведующета цІиэаш. Хьагучох ду тІа БаьхьаЗжаьнаш из. Соца инженер волча волаш мара ханнаьр цуьна ремонт е езаш болча тракторех цхьаьаш Сунженский Урус-Мартановски МРО. тоае езаш йолта. "

Планца тІа белгалдаььна тракторех октябре, ноябре иншшеш декабре цаІн тоае езаш я Сунженски МРО. Совхозо хІанз а договор оттадьадац объединенца.

— Уьх шера тоае езаш йолх яхьь трактор дІаэца аьина, дукха ха йозщцаш тхоай саг вахийтаьр оахо Сунже. — Іохьбаьккха объединенне управляюще А. Коротнисе вІалла хьамаьл де а тиганзар. Октябре тоае езаиЗ ха ДІаьхьаЗ аьЗар. Долче ноябре тоае езаРаш мукъаГІа дІаэца аьЗта а хІама хиланзар.

Кхетадеш да ханнаьхьа дикен техника кийчьяра кхайкъаьрал даьча «Сельхозтехника» Сунженски объединене болх дукха болта: хІаьта юрта боахама министерства планагІа кхьча районий боахамашкара ремонта дІаэца елача тракторашта фу де лаьрХІаЗ уьхьаЗ. Из гІулаьх ТІехьа ца тетташ доацца хана цхьаьн кога тІа дакхкхаьн деш «Сельхозтехника» республикански объединене. Нагахьа санна сунженский болх дукхА бале боахама хьаьеца еза «Сельхозтехника» ремонт е лаьрХІа 20 трактора эша оатхалаш. Кхийола торонаш совхоза министерства болаш я. Дика тиновой хьаьсле яь мастерской я. Йолаш я токарш, кхьчечни, моторни цехаш. Дукхачча хана денз болу беш шоай гІулаьх дика довзийн мастерашца ба иу цехашка болх беш. Кхоьйнь професси кавеРзаяь кІира дийнаьхьа норма 140—160 процент кхоачашьеш хьаьоаГІа медник Костоев Ужайс.

ЦкъаГІ оттаеш 12 трактор оттае йиш йолаш ч мастерской. Тхо хьожаш хиннача дийнах-з ворХІ трактор мара латтаьеь мастерске. Цхьаьбакда лостам боацаш, трактораш оатхалаш ДІа-ЗьА кхийса ухкар. Ремонт еш боахкарашта чІоагІа аьттув боацаш яр чура че. Картера чура Іохийца дьаьта латтар мастерске. ТІаГІолла когаш хьаьлийдеш дІаэхар ремонтинкан, Кхетадеш дац шоаш де йиш йолаш дола хІама а ца деш цхьаьккха хІамаш сагота воацаш мастерске заведующа дезар.

ТІехьа ца тетташ доацца-на хана бригадирнарца хьаьеза ремонт е елача тракторашта де дезар ІІадола свезенеш. Уж мастерской хьаччяка еаэн тоаяь яла еаэн за ТІаьболаш график оттае еаэ. Из биэза кхоачашьеГа хьаьеха дезаш бригадирнаркара, мастерской заведующегара.

БІаьстан кхаьнара балхаш ханнаьхьа дикен кхоачашдеГа техникен шинеттарн кийчьярах, цунах лайла эцнІга вІашТІехьдаьккхарх тийна хургда. Цу дахьа цхьаьккха ди ца доаькой из доарХІамера гІулаьх чакхдаьккхара оарнагІбовла беза совхозе.

Т. АРЧАКОВ,
спецкор.

РАЙОННИ ПАРТИЙНИ КОНФЕРЕНЦЕШ

КОММУНИСТИЙ БЕХКТОКХАМ КХЕТАБЕШ

— Районнера промышленнийн предприяттеш дагна анализ еш белгалдаккхха дела парте горкомо, юхьханцаран партийнийн организацеша, предприяттеш кулгалхошна пятилетка декхаран кхочушдаран йолаш хиннача чурча торонех. Бинзи пайда ца йийлаг.

Цу дешашта кьиьста «Йогіа уйла-тІайохйашт дар конференце делегаташ дь кьамьалаш. Цар керттера чулоцамаш Зар районе шоайрчу хьалхаьнна оттадь боахам делабаре а наха идейно-политически кхетам балара а декхарийн довзар, шоайрчу нисъ бехкоцкам кхетабар. Курагна шоай колленктивашта карагІаьнна толамаш белгаш а довзаш, делегаташна дог дадаш дуцаш кхочушдобазарех йолаш ГІалатех, пайда ца эцаш йисача торонех.

Конференце чІоагІа критика еш дайнар Магнаьлбике боккхагІчарех а доарХІамга хьежача керттера а предприятийн управление йолаш. Цу коллективно кхочушдиьнна мехьдьхьта , гучаьаккхара пе шена план. Мехьдьхьта лечІаранца медевой а юрхьа а Іоаннашка бурча тохара хьалхьашка лаьрта декхаран кхочаш ца деш дисад, мехьдьхьта хоттІ а дІакхо лаьрхІа 27 скважина хиннача 20 мара дІаеннаш. Цун керттера баьхьанаш да леоттІа болх вІаьтІехьа па бакхаш, бурча тохара техника технологи телхедгІа, аварийность лакха, балха а кьхьегаьна а дисциплина лоаьа хилар, балха хьаьх бинзи пайда ца эцар.

ЦІенцаштгара кхочамбоьдарна да, белгалдьаккхара конференце, производствана кулгалдаран дьаьхьа «Малгобекнефть» НГДУ, Вознесенскера газ чакйохкачча завода партийни организацеш. Балха НГДУ вІаьтІехьаьнна йолаш йолча скважинашкара довккхача мехьдьхьта бурам лаьхьдара чурча торонех бІаьна пайда эца. Тайп-тайпана бІаьхьа та беш сеца лаьтт дукхча скважинаш. ДоагІгІача тайпана вІаьтІехьаьхьа кхаданаш материально-техническе йолаш ма гІулаьхь. Йизза утилизацин яьнна тІоьнашкара хьаьдоагІача хина, цо хьовзаьн бу газ чакйохаьрай балха.

Валовн а товарин а продукции арахевараш из йохкарен йийлагІча пятилетка планан хьалха кхочушьийна а дукха цІенхоштгара кхочамбоьдаьрна да газ чакйохьарийн балха а. Цар кхочамадьдаьн мехьдьхьта кийчдара а газ аравеларца а пхе шера дерзаьрзан.

ТІехьаьсарашта юкъе йийсьеннай районе («Грозный» объединение производственно-технически къаьшонна «Грозный» доозанех комплектовани яьрга бІаьз, горбытькомбинат. Кьхьегаьна овсарле лаьхьара йолаш кхочамийьнаш кирпичнийн оца заводаш коллективно. Зеьна дукха балха та а йоь болхлой хуьна а ду транспортни боаламашка.

Бакъдар эьлча, берригача мехьдьхьтахой болх дуккхача дьаьхьс гІишлонхой, транспортникийн, торговлен, бытен болхдой толамех тІийна ба. Іоламаьте эо лел Магнаьлбике гІишлоп хьаьхьара болх. Оттаьна хаьнал массехь шу тІехьадьаьнна Магнаьлбике бІехх дуйл цІенцу гІирсаш. Цаьхьаьстна. Иштта лелара лел больница. 100 фусам йола пах чІобха цІа, кхийола гІишлоп хьаьхьара. Конференце керттера хьаштта коштка йийр генподрядийн организацеш — ПМК-105, СУ-9 кулгалдошта вн. Кучинскийн Даудовмех.

Дуухьаьл дІаьььна цу вай юьнцача бурча тохара балхий управлене я пятилетка декхаран хаьнал хьалха т-толамца кхочушдаьнна дукхха коллективашца. Царна юкъе я лакха говзал йолча мастерашца Г. Г. Поцкадзе, И. А. Гаджиева, Г. Ш. Хаьмзатова. Из йохчаьр кулгалду бурчх тоха бригаьдашца, Зара лакха кьхьегаьрнаш овсарле йолаш болх бу цу коллективашца. Ха а доьш цар оьпт дІайоьжйачча чІоагІа пайдане хуьрдар бергигача бурча деттарийн болх тоабара.

Іаьдьа хьалха латтарийн опыт, говзал, цар толамийн пайхьаьш массанна дІадоозийтара, балха хаьнах, ерригача торонех пайда эцара, цу дарда та КПСС XXV съезда да кердача коталомашна пакььабазарна тІехьиййкар делегаташца—Вознесенскерча газ чакйохкачча завода операторо Э. Г. Долгоиоьлоьс, «Малгобекнефть» НГДУ электромонтера Г. Д. Коттоева, автотранспортни предприяте шофера С. У. Боковса, УБР бурча тохача мастера И. А. Атаршкова, мьаьхь еча мастера, мьаьхь еча завода юхььаьнарча партогранизацие секретара Ф. У. Чахкиеваг, «Малгобекнефть» НГДУ парткома комсаан лелаеча совхоза директора Дорова Хож-Бауьдина.

Конференце балха юкъе йохкя мотти дІаьлаьнар районера коммунистийн дІаьььна идеологическеи Іадьха масса а оагІорачьа тохкам баьо. Докладчика а деонгаташ а белгалдаьккхар КПСС обкома Х-чески кхетам балара болх дикка хьинарегІа дозаьбеІа. Дуккха бІаььн агитаторашца, политпиформаторашца, пропагандисташ, лекторашца ба районе ду балхо юкъе лаьхьа. Цар балха доккха новкьостал даьд «Белорусе партийни организацие идеологически кадраш» эьлхьарчарен йолаьхьа, иштта пар промышленни мехьдьхьта лечаьнна ваьлинжинен тІерча юрин тІоаннашка. Юьхьарча толамашца дозаьнна заьмІа даьха юкъе хьаьх газ чакйохьарашца, транспортникашца.

Пятилетка шерашка районо юртачча боьхьаьнашца кхочаьй «К-700», «Т-150» ирз йолаьнна тракторашца, итташ автомобилашца, «Нива», «Колос» ирз йолаьнна комбайнашца, дукхха кхийола юртобоахама техника. ДІахо юртобоахама специализаци эрга керттера лостам белгалдьаккхо. Цун дорде латт районе эьсаш делаьнна совхозаш ІаІаьгІиоьжйгІа. Индустриализацен химизаьнен пІулаьгІан чакхдахаьо торо еанней юртаьрга кхьаьмоьшо, юртобоахама валоин продукци 3,3 миллион сомагара 6,2 миллаьн сомга кхочаьн делгІойлаг.

Цунах чийоагІача хина бьаьна дІаььна анализ еш конференце дакъа лоаьшан хиннаьнна белгалдаьккхар юртобоахам делабеча балха хиннаьнна Цінцаштгара кхочамбоьнарна. Эгтара эьлхьа капиталовложенеш пайда эцара коэффициент хоза хилар, из бакъдар йолаш продукцера ІаІаьгІиьжечча юртобоахама къаьстмохшта паччаьхьалкхенна дІа ца луш тІаьлисса 11 эзар тонн ялат, дукхха говнарашн, бьаьлаьдашн, плаьнах ІаьрІеччаьн найсдича ца доаккхаш дисад 2640 тонн дуьхх, 2400 тонн шура. Кьаьстта халача дьале йийсьеннаьнна дакъа ІІаьхьаьгІа цІен шера 312 эзар сома зе хинна «Ингушский» совхоз. Кьаьг дикагІа дан цун ІІулаьхьан ухх шера а. Пайдаьнна метте зе дуйл. Боьлх беш я «Алхазчурский» совхозе цьхьаьлгІча отделене, «Кавказ» колхоза цьхьаьнна йолча фермаш, бригазай колленктиваш.

Парте XXV съезда сийна йьржача социалистически яьхь тІехІиьна хьажламаш доаьрзаран дукха да кІаьрзаран. Царех ба хаьнал ІІаьхьаьнна ІІаьхьаьгІа ІІаьлаьстаьнна, йоьсьна — эІаьмІга хилларг, беча балхага хьежжа кар ІІаьштаьл техка а техка ду дарда тІа идейни кхетам балара болх вІаьтІехьаьккхара пакььаьнна кьоьстаьн а уж вахаре чакхдаха а.

ЛерттІа техка а техка ІІаьйнаьнна партийн горкома, цун аппарата балхагара кхочушдоаьрзан дІаьлаьна, партийна организацийн а идейно-политически а болх тоабара пайдане хуьрдоаьлан дукхха хьехамаш дир конференце делегаташца.

Конференце балха юкъе дакъа а ламаьр, кьамаьл а дир КПСС обкома бюро членаш, Йохч-ГІалгІай АССР Лахкьеьарча Совета Президиумна председателаш А. Х. Боковна.

Керда хержача городской комитета организационни пленумне КПСС Магнаьлбике горкома хьалхарча секретарьаьл хержар П. Г. Кашеев, шоьлаьгІа секретарьаьл — А.-Х. Х Бероховс, секретарьаьл Н. Л. Гирнев.

А. ХАРСИЕВ.

ЭГГАРА ХЬАЛХАРЧА ЭРСИЙ РЕВОЛЮЦЕ 70 ШУ ДИЗАРГА

ДІА МИШТА ДОЛАДЕЛАР ИЗ

Федор Захарович Евсеева, 1905—1907 шерашка эгтара хьалха хиннача эрсий революце ветераначо, кьамьл дечча хана хье мишта хьаг а ца хоьш хьагарга хьо цун дуздьалучча хьинарах. ХІинз Сийлахь-йокъехьа Октябрьскан социалистически революце, ленинграцкин музее общественни хьежаре болх бен из кьаьнагІа йола коммунист, Федор Захарович кастмаста хуьр городерча заводской коллективашца, школашца, кагарной организацешца. Цаккха а хІаьл да цун дуьйл по нахи боьллой классе сийлахьчо революционни гІулаккех лоаьа бакъдар.

— 1904 шера, — яхаш дуьйл хьаьнарча болшшеина, — ба-райатта шу даьшна болх ма-ІаьмІга саг волгаш вахар со Россейскин социал-демократически болшой парте членаш. ХІаьта из укх тайпара вийселлер. 1900 шера цхьаьн петербургскі заводе токара ученикаьла балха вахар со. Духовни кхетам дуьйл вар сонгІ лоьлехо , болшло. Цо революционни листовкашт «Искра» ирз большевистски газети кхуьйлар, таккха уж ЗьА а хозаш ІоІеннар. Болшлоьарча хьалаг ду ІІа мел дийлар боьлоьйл бакъдар дар: тхоьна тхоашка хьежача хозра из. Иштта шера-гара шераГІа вІаьтІебуьйлаг чьаьера ся революционни гІа-кхетам. ДукхА ца яьлдехь со це а воЗвелар легальни доаькъа литературе доаржаде...

1965 шера 9 январе кІаьрнДийнаьха Васильевскі гІайрен тІара 60 эзар совгІа болшлой арабаьлар улицашка паччаьхьа вахара дьалаьнна тоьлаг дехаш нетиин ялар дуьхь. Цун чьалхьагІа большевикаьш болшлоьштА дийлаьдар, шоай боьхьонаш баьлаьн доаьш кьоьсам чьаьстаьнна беза, уж ехаш ца а лелаьн. ХІаьта а боьллой сопабе магазаьр. Ара а бьаьна болабелар уж, таккха социал-демократически болшлой парте членаша кхьаьгаьчахошца цьаьна хила лаьрхІар. ВІашн чІоагІа кулгаш а лийца мугІаьрчІа дІаьттар тхо хІарах мугІаьрца тхьо-тхьо саг а воЗаш, ши бердагаьца доладелар тхо. Нех дехьа а даьмна, Зимин дворца хьалхашкарча майдан тІа кхачар дуьйл.

Нейл берда йистаца цу хана бІу дІаоттабаьн. Ма-ІаьмІга Вня, говра баьрчо дехкка тхоьна хьатІа а вена тхо дІа-са доьхІара дийлар тхогара. Цу кьамьлагІа лаьуьІІа тигаьнар болхлоьш, шоьш сенкуьйа ара-бьаьнаб дІа а хаьтІ. Таькха, драгунай эскадрон, беттара даьха тураш а доьлаш кара гера доьдаьна болхлоьтта кокъе чуьзийдар. Цу хинаде Нейл дехьара дьахозаьр юьла топаш.

Манифестантийн колоннаш дІа-ся ехар. СиХХа гучадьалар, паччаьхьа лелнача а приказаГІа ловар совгІа саг эийлаьнг- кхы а дукхагІчарна чоннаш вІаьгІ. Кхы дІахо агитаци эиаш ялар. ЦІенгІ корех арахьар эттІаьлаь монарха портреташ, бе боахкаш топаш а йолаш гучадьалар болхлой. «Мичара деиад шоьлна герз?» — Чарахий тика тІара», — хоам бир новкьостаьна. Со цигахьа дІахьийдар, Баррикадаьца дІалуьйлаш латтар уйлинаш, герз вІашкаьстта доаькъа дир бІуьна. ЦІьабаькьаьа тІа-заьш лоаьдаьм болаш дацар, бІаьха латтаьнгар тІом.

ТедьлагІа тха заводе дьахьлар болхлой тІема дружина. ЦІьаьха ПоЗтта кийчуьл доьлна оьхьа герз лоьхар, Іомаьлаьр гулдуьл а цуьн штаб а яр.

Герза пизаца ІоЗттаьрал соьгІа, белгалдьна забастовкаьр а ІІара. Цийн Іолохийташ эпарасен событиеш хиннаьча тІехьаьгІа. Дабаьчча кьаь беття цуьл дьахьгІа Іадаьхча йІс шерачуьл поьзза дукхагІча болхлоьш йІар забастовкаш.

1905 шера октябре беррига моьхх а чуЗоаьшан хилар эгтара боькхгаГІоьла забастовка. ХІаьта из яр баььаь доаьш болхлоьца, цьаьл юьхь мара баьккха беше а, мукъа баьккхаьр дешна, кепайоьзонна, профессионаьшта. Цу заине а хьаьлаьр боьхьоца доаьчча кьаьнаьнна органнаш — болхлой депутатийн Советаш. 1906 шера дуухьаьштта хезар сона Леннина кьамьаьл, Іо дуьнар революционни кьоьсаьрмерча пролетариата декхарех, болхлоьца аьхрхоьшен салташгІен йІхха ицьоьгІо а лелаьш мара мутаьло воьккхаьчийнаьнцІаьг.

Тхоай заводлара хьежача хоьнна тхона наьха политически сахкстам мел лаьхбеннаьг. 1905—1907 шерашкара революционни событеин, Леннина ийьлачох, иштта аз дакъа а доаькъа хиннача Сийлахь - йокъехьа Октябрьскни социалистически революце «генеральни репетиц» яр. Революционни гІулаьхьа лелаьдарх эгтара доьхкагІдоьла совгІот деиад сона —Леннина оцдеІ».

Нина ЛИНКО. (АПН).

Ленинград.

БРИГАДА КУЛГАЛХО, НАСТАВНИК

Балха ди чаккдьаьнад. Грозненски шурий комбината производственни корпус хьалъеьл болх гІишлоьрашта ювхье дикагІа доарХІачарех а ба.

Цун комплексенк бригаде кьхьегаьн ба бетонщикашца, асфальтировщикашца, изолировщикашца, кІаьна профессеш болх ГІишлоьшерашца. Нагахь бетон боттачу болх боаьшан хилча ду участке кьхьегаьгІо баьрашца. Асфальт йиллаг е изолировщикашца, царга балха хе эезьа ца йоьлийтара де дезар белгалдьаьккхо мара пІаьвадаш оьмал. Иштта участкерча дикагІйолча бригада кулгалхочун, йоьх участка кулгалхошца. Иштта кьхьегаьн вІаьтІехьа а баьхкха хьинарг болх бен йолча цун бригадас шиг сменин норма 130—150 процент кхочаьн ца еш цхьа смена дІакхІитаьл. ХІинзехьа дикка тІехьоьчашлъьй бригада ГІишлоьшерашца пхе шера заьнан а.

Башка дика производственни, кулгалхо хилярал совгІа дика наставник а ва Зайнды Бисултанович. Нагахь шу дІаделлаш училище бистехькка е дуухьашца болла воагІаш волл хьаьвзаьнна. Цунах ма-ІаьмІга саг цун бригаде ца хьоьжаеІ.

— Цун бригаде балха вахавале цох кегтуьр хуьрзаг,—аьа из воьзаш барашца. Ше ГІишлоьчча кьхьегаьш волча тхьаьх шера итташ кьона специалисташ хьалхехьаьш ба. Цунах ма-ІаьмІга цхьаьна ца-ьоьх новкьостал дарах вІаьттІехьодалийр балха тІа толамаш даха.

Бисултанов Зайнде хьабена кьхьегаьна ниьх сий доаьш хьалара тешал ду пуьйна тийннача совгІатаца. Цун цьакха тІа Іепаш я Ленински юбилейни «За доблестный труд» яхеп цІн медаль, «РСФСР социалистически яьхь отличник» яхеп «1974 шера социалистически яьхь ютвавІаьрг» яхеп шиз Сийлен Знак. Йохч-ГІалгІай АССР Лахкьеьарча Совета Президиумна Сийлен грамота а йолаш иттех сийлен грамота енай вуйна ГІишлоьшерча кьхьегаьш волча шерашка.

Иштта хьинарг кьхьегаьш башка дика кьхьегаьна толамаш доаькъа хьаьрца шоай колленктив сий лакха доаттаьдеш ба сий опыт ДІа а луш Зайнды Бисултановича хьалхеьбо бригадера дукха ГІишлоьрашца. Царех ба Идрисов Висит, Абдурахмазов Вахид, Магомадова Нюра, ахь дукхха барзаш а. Цар массаьне а хаьнал дукхха хьаьхьа кхочушьийна шоай пхе шера заданн.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

САГА УНАХЦІЕНОН ДУХЬА

Большинай ГІирсаш хьалдаьнна дьаьЗьарча СЭВ-ца членаш долча мехкай специалистий эгтара хьалдаьра совещани хилар духха эа Большой Киев. Цунах дакъа ваьнна СССР, НРБ, ВНР, ГДР, ПНР, СРР, ЧССР накаллаш.

— Поликлиникаьш больницийн хьалъеьла гражданскі ГІирсашта юкъе эгтара чоалхаьнГІарех да, — яхаш дийлар ше АПН корреспондентца ца хьамьал деш СССР чІаьнгІоно лорарех учреждениШта проекташ уттаьеча Паччаьхьалхех проектини Ікматоккамен института директора Анатолий-Родина, — Из проблема кьоастаьрна новкьостал дерзда типови, проекташ уттаьарга боьлаьрол дешнаш хьаьш долча мехкий —СЭВ-ца члений нисдо цхьана вІашгІа тохарон. Цу дакъье хІаьнде а деш дукха хІамаш да. Масала, тха института специалистий физиотерапевта типовн отделеН, ГДР специалисташ функциональни диагностика отделенА, Венгре специалисташ — акушерстен отделенА кийчьеш ба. СЭВ-а членаш долча мехкашкарча коллегаьнца цхьана хьа а лаьцан хиллиеІно лорарна уьрсаш. Цунах ма-ІаьмІга теллеергІа ГІалгІай КІиЧье доладелнад тхо. Цо довзоСтал дерзда поликлиникийнстен больницийнстен проекташ уттаьарга прогрессивнегІа йола методаш лаьхарна, дубливоВаьнин а пеладеЗ, балхаш даьра хаьнаш ЧІоагІГІа лоаьцарна, специалистий кадрех средтаьехн пайда дикагІа эцара. Бухсовнаца хьаьчча дикка теллергІа балхаш даьа ца медицинский ГІулаьхьаш.

Католга поьлаьнна бизза. ВІаьштІеЗьалгаьрш ХІарра ваьнна — ГІалгІай белгалдаьн хетаьв ярг Киеве хиннА совещани. Цунга йийцаш иштта унахцІенО лорарна дикагІа ГІулаьхьаш. ГІалгІай белгалдаьн ГІулаьхьаш Болча СЭВ Массаьарча комиссе вІаьштІеьха а доахаш цхьана дечча балхий план а.

Борис ЕНЕВИЧ. (АПН).

ДЕКХАРЕХ ДИКА ЛОАРХІАБУ

«Сельхозтехника» Сунженскі районерча отделение. Цо районера совхозашца, колхозашца ваьнна ГІулаьхьаш республика бергача юрта боьхама болхлоьца даььа хьаййарна. Цунах ма-ІаьмІга ГІулаьхьаш ГІулаьхьаш ГІулаьхьаш 26 трактор тоаг эзача 30 тоаг социалистически декхар ГІаййар ГІелковской района «Червленский» колхозе ваьнна юртобоахама. ХІаьта деина доаьл. Толамца хьоачаьнДар дуухьа шоай ергІа торонаш оардагІЬ. ЬЬХа, ниьх, хьинар кхо ца доаьл болх бен а ба.

Хьега кьа эезьа доьл. ХІаьнзе 16 трактор тоаьЗ совхозе мехаьнзаторашца. Хьаьта «Сельхозтехника» объединенА сельскохозяйственнийн отделене тоаьЗ что трактор дІаЗьалхьаЗа хІаьнзе тоаьвРаш 19 трактор я.

Лаьхьарна кІаьсна ГІоаьнгІаьн, йоьхьа ба доьл ойла дукха ниьх ба мастерскенка болх беш. Уж ба топливни аппаратура тоаьЗ коммунист Йелкин Петр, электрщик Йелкин Василий, ГІоаьнгІаьн Николай, Кичев Владимир, газоэлектросварщ и к Лукьянов Федор, ашкьаьнЗаш Сычов Николай, Пимачев Петр.

Цар тоаьЗча оаттаьла, мотора гаттара ваьЗа эуг мехаьнзатор.

КПСС XXV съезда сийна хьаьсьегаьнг ахте а эттА уьх гурахьен Іайн планагІа тоаьг еза техника цхьаьлагІа февраль ГІаьхьочаш тоаьЗ яккха лаьрхІад «Червленский» колхозе мехаьнзаторашца.

Х. МАГОМЕТОВ.

Грозненски ремонтно - механически заводе дукха болхлой ба шоай ГІиз пхе шера заданн хаьнал дукхха хьаьхьа кхочушьийна, тІаЗйоагІаьча пятилетка кьеЗлдаьрГІа кхьаьегаьш. Царна юкъе хьаьхьарчарца шиз пхе шера заданн кхочушьийна тоькара, коммунистически хьаьгІаьна ударника Андреев Леонид Данилович. ПеХдика ГІул по кийчьу продукци. Цудухьа ОТК болхлой тІаьхьаьн боаьшан дІаЗи цун продукци.

СУРТА ТІА: токарь А. Андреев болх беш ва.

А. ПОНАМАРЕНКО сурт.

КЕРДА КНИЖКА

«Просвещение» яхача издательстан архийнаш К. В. Малышеве яьлаь «Эрсий литературе урокаш тІа кьаьнан школе дагІа деш доаьла ца кьаьнаьнна шаьрдаьрг» яха книжка. Из 4-7 -ча классаьта лаьрхІа да Из книжка пакьаьдергда кьаьнан школашца эрсий литературе ца деш доаьладаьнна а педагогически институтийн университетийн студентаьца а.

Произведеней идейно-темаТически чулоацам хьетабара, из шаьрача кьаьмьалца цьабуьнаьра, литературна воьзенна ца деш доаьштаьл материала тІа кьаьмьаьл шаьрдаьрг эяьа дукха хьехамаш коررогда специалистаьца ца книжка тІара.

И. МИРОШНИЧЕНКО, Йохч - ГІалгІай книготорга товаровед.

ЮРТБОАХАМА КЪАХЬЕГАМХОШТА

Аравийнай «Сельские зори» яхача зональни журнала арІаннера ноябрьскі номер. Йийцаьна юрта боахама кьаьхьегамошта дикка пайда лургболаш дукха материалаш а ца ю журнала тІа кеІа текхе.

КПСС XXV съезда толамца накъаьбахара, вай мехка бергача ваьх санна тІаьгІа кийчо еш ба Къаьбоаьсе-Къаьрмаьстан. Іаьжжа лаьтташ долча центральни зона юрта боахама къаьхьегамхой э. Шоай низ дІахоьдийна ту вар хьалчаьнна лаьтта декъаьвеш, йийлаГІча пятилетка планаш кхочушьийна тІееташ. Ту къаьхьеьча зона хьокхамаш гойташ хьабоаьГІа Воронежскі область Хохлоски района «Большевик» яхача колхозе кьаьхьегамхой. ХьаьгІаьн шиз ахьаьлаш кхочушйийна дар паччаьхьалхенга ялат доькхара план.

«Большевик» яхача колхозе а кхаш ца ялаьдерш балха ваьгІа: дуьйцаш колхозе председателга К. Борсковас боахама специалистаьна ишьана яьзьчь «Ханал шу хьаьхьа» яха статья я пойбоьнна номер тІа кепа текхе.

«Хьухькьан алсамбаьккхара хьме ту поькьостаг» яхача разделе шеко а боьшаш шиз тепкам тІаоьзарбгІа зональни Центральни агрохимлаборатории поькхагІаьнна агротехника К. В. Бевзеровна, лаьтташ тикхІа ПІа пайда эца йийш хуьлийта торонашн тоХхаьна В. Степнов, А. Филиев «Хьоьнна агроном, ваьнна лабораторе». «Удобренеш сеновоБротаьна», «Пошьаьчча удобренеш ду пайда» яхаш яьзьнна статьаьнна. Цунах пайдаьна ДжаьмаН коладергда хий дуьлаьрштта ІІаьнна цепа текх «Лаьтта хьоьнна эьсамьаьккхара» яхаш Ростовскі область Зимовниковски районе йийна хьаййаш лелаьеча Ленина церарІчІа совхозе директора, экономически Іилмай кандидата П. Сингуанова яьзьнь статьа йийцаьна. Йоьарга чуоьнна болаш я ду разделе кепа текх «Дуьхьа тух доаьлаьча лаьтташ пайда эцилаг», «Йоьарга ловеьжа фонеш», «Кьаьнка — доьхьа хиш» яха статьаш э.

«Производство вІаьштІеьхьаьккхарен экономикен» яхаш разделе кепа текхе Краснодарскі край «Новокорсунскій» совхоза директора, Кубанскі университета доцента Н. Александрина яьзьнь статьаш тІа ютоаьгІа зуьнг хьажжІаш кхеннА дІаЗочІйтар лоьхе йийш хулийтаьча торонех.

Цу авторий материалаш терхам тІеЗоьййта еша тІаьхьеь оаьха юрта боахама кьаьхьегамхой.

Кьилбаьсеа Кавказа тайп-тайпарча эонашка, къаьметтел цьаьн боаьнаьнна, лаьтта дІакад, хьоанал цхьатарра йоьца кхаш нийслаьта хоьш да. Іаьжжа лаьтташка хьежьа юрта боахама культурий хьуькьам дикка дукхагІа ХІ, ах гІиьм а йоьлаш долча лаьтташка хьежьа культурий хьуькьамал. Из баьдьаь долаш лаьттага эиллача юрта боахама культурий кхее цьаьтарра торонашн боаьдаьча боахамашта дьуькьам хьежьа йола йоьла цІаьнна а тайп-тайпара хиллеьа. Лаьтта хьежжа дьуькьам кхебаьг ю яьр ахтанрах кадастр оаьл. Кадастрах, е лаьтта дикадга хьежжА дьуькьам кхебаьг планаш оттаьра оаьтах дукхагІа хІ бегом баьле. Минчурина цІеграГІа сомийн бьаьдаарийн института доцента, экономически Іилмай кандидата П. Мурашкина «Лаьтта экономически мах оттабар» яхаш яьзьь статья еша тІаьхьеь оаьда юрта боахама кьаьхьегамхой.

Хьаьбаьс лелаьрштта пайдане эуьрга «Производственни даьла тІа» яхача разделе кепа теха материалаш йийцаьна. Кьаьстта кІоаьрга чуоьнам болаш я Краснодарскі край медаль, «РСФСР социалистически яьхь отличник» яхеп «1974 шера социалистически яьхь ютвавІаьрг» яхеп шиз Сийлен Знак. Йохч-ГІалгІай АССР Лахкьеьарча Совета Президиумна Сийлен грамота а йолаш иттех сийлен грамота енай вуйна ГІишлоьшерча кьаьхьегаьш волча шерашка. Царех ба Іаьжжа лаьтташ долча кьаьхьегамхой. Павлов Владимир, моторин цехе долча беш вола БелялГІкин Василий, токарь ГІулаьнна Николай, Кичев Владимир, газоэлектросварщ и к Лукьянов Федор, ашкьаьнЗаш Сычов Николай, Пимачев Петр.

Цар тоаьЗча оаттаьла, мотора гаттара ваьЗа эуг мехаьнзатор.

КПСС XXV съезда сийна хьаьсьегаьнг ахте а эттА уьх гурахьен Іайн планагІа тоаьг еза техника цхьаьлагІа февраль ГІаьхьочаш тоаьЗ яккха лаьрхІад «Червленский» колхозе мехаьнзаторашца.

Х. МАГОМЕТОВ.

Арийнай «Сельские зори» яхача зональни журнала арІаннера ноябрьскі номер. Йийцаьна юрта боахама кьаьхьегамошта дикка пайда лургболаш дукха материалаш а ца ю журнала тІа кеІа текхе.

КПСС XXV съезда толамца накъаьбахара, вай мехка бергача ваьх санна тІаьгІа кийчо еш ба Къаьбоаьсе-Къаьрмаьстан. Іаьжжа лаьтташ долча центральни зона юрта боахама къаьхьегамхой э. Шоай низ дІахоьдийна ту вар хьалчаьнна лаьтта декъаьвеш, йийлаГІча пятилетка планаш кхочушьийна тІееташ. Ту къаьхьеьча зона хьокхамаш гойташ хьабоаьГІа Воронежскі область Хохлоски района «Большевик» яхача колхозе къаьхьегамхой. ХьаьгІаьн шиз ахьаьлаш кхочушйийна дар паччаьхьалхенга ялат доькхара план.

«Большевик» яхача колхозе а кхаш ца ялаьдерш балха ваьгІа: дуьйцаш колхозе председателга К. Борсковас боахама специалистаьна ишьана яьзьнь «Ханал шу хьаьхьа» яха статья я пойбоьнна номер тІа кепа текхе.

«Хьухькьан алсамбаьккхара хьме ту поькьостаг» яхача разделе шеко а боьшаш шиз тепкам тІаоьзарбгІа зональни Центральни агрохимлаборатории поькхагІаьнна агротехника К. В. Бевзеровна, лаьтташ тикхІа ПІа пайда эца йийш хулийта торонашн тоХхаьна В. Степнов, А. Филиев «Хьоьнна агроном, ваьнна лабораторе». «Удобренеш сеновоБротаьна», «Пошьаьчча удобренеш ду пайда» яхаш яьзьнна статьаьнна. Цунах пайдаьна ДжаьмаН коладергда хий дуьлаьрштта ІІаьнна цепа теха «Лаьтта хьоьнна эьсамьаьккхара» яхаш Ростовскі область Зимовниковски районе йийна хьаййаш лелаьеча Ленина церарІчІа совхозе директора, экономически Іилмай кандидата П. Сингуанова яьзьнь статьа йийцаьна. Йоьарга чуоьнна болаш я ду разделе кепа теха «Дуьхьа тух доаьлаьча лаьтташ пайда эцилаг», «Йоьарга ловеьжа фонеш», «Кьаьнка — доьхьа хиш» яха статьаш э.

«Производство вІаьштІеьхьаьккхарен экономикен» яхаш разделе кепа теха Краснодарскі край «Новокорсунскій» совхоза директора, Кубанскі университета доцента Н. Александрина яьзьнь статьаш тІа ютоаьгІа зуьнг хьажжІаш кхеннА дІаЗочІйтар лоьхе йийш хулийтаьча торонех.

Цу авторий материалаш терхам тІеЗоьййта еша тІаьхьеь оаьха юрта боахама кьаьхьегамхой.

Кьилбаьсеа Кавказа тайп-тайпарча эонашка, къаьметтел цьаьн боаьнаьнна, лаьтта дІакад, хьоанал цхьатарра йоьца кхаш нийслаьта хоьш да. Іаьжжа лаьтташка хьежьа юрта боахама культурий хьуькьам дикка дукхагІа ХІ, ах гІиьм а йоьлаш долча лаьтташка хьежьа культурий хьуькьамал. Из баьдьаь долаш лаьттага эиллача юрта боахама культурий кхее цьаьтарра торонашн боаьдаьча боахамашта дьуькьам хьежьа йола йоьла цІаьнна а тайп-тайпара хиллеьа. Лаьтта хьежжа дьуькьам кхебаьг планаш оттаьра оаьтах дукхагІа хІ бегом баьле. Минчурина цІеграГІа сомийн бьаьдаарийн института доцента, экономически Іилмай кандидата П. Мурашкина «Лаьтта экономически мах оттабар» яхаш яьзьь статья еша тІаьхьеь оаьда юрта боахама кьаьхьегамхой.

Хьаьбаьс лелаьрштта пайдане эуьрга «Производственни даьла тІа» яхача разделе кепа теха материалаш йийцаьна. Кьаьстта кІоаьрга чуоьнам болаш я Краснодарскі край медаль, «РСФСР социалистически яьхь отличник» яхеп «1974 шера социалистически яьхь ютвавІаьрг» яхеп шиз Сийлен Знак. Йохч-ГІалгІай АССР Лахкьеьарча Совета Президиумна Сийлен грамота а йолаш иттех сийлен грамота енай вуйна ГІишлоьшерча кьаьхьегаьш волча шерашка. Царех ба Іаьжжа лаьтташ долча кьаьхьегамхой. Павлов Владимир, моторин цехе долча беш вола Белялгікин Василий, токарь ГІулаьнна Николай, Кичев Владимир, газоэлектросварщ и к Лукьянов Федор, ашкьаьнЗаш Сычов Николай, Пимачев Петр.

Цар тоаьЗча оаттаьла, мотора гаттара ваьЗа эуг мехаьнзатор.

КПСС XXV съезда сийна хьаьсьегаьнг ахте а эттА уьх гурахьен Іайн планагІа тоаьг еза техника цхьаьлагІа февраль ГІаьхьочаш тоаьЗ яккха лаьрхІад «Червленский» колхозе мехаьнзаторашца.

Х. МАГОМЕТОВ.

ХАЛОНАШ ЭША А ЕШ

Діядахача шерашца нийсдяча во дан ийелаг1ача пятилетка ухх тіехьаргаг шера Наурски района «Россия» яхача колхоза хьайбаш леладеларца доаха толамаш. Сомка 15 ноябр тіахоачаш 970 тонн шура яьккха хиннаяле ухх шера цу юкъв 1081 тонн яьккхай. Дукхагіа я пачахьалжаргеа йоьхка шура а, Біаьн ваьн процент хоачаяйир паччахьалжаргеа из продукци йоьхкра итт бетта план.

Шн шурий-товарин ферма я моллоте. Царна юкъе яьржача социалистически яьхе хьаяха Аюбов Султана кулгалдеча шоллагіа ферма колектив я.

Колхоза керттера усадьба Волга Мскевскан яхача станцера гьаьна буруны яхача гіо-марий ареништа юкъе уллача «Мирный» яхача хуторе я шоллагіа ферма. Біаьстн а ахьан а хутора тоначьа йолча дах1е-наишка доаькад доахан. Хіъаьх хьайбаш бацьцарча мошача доаькъаца Іалашдаца цхьаь цеп тіекюла буц діаьов.

Ухх шера, вайна ма-харра, эьхки геттара екъа яр. Кіезнга хилар йоачан. Малхо йоагіаь Діаьккхар дах1еиашкара буц. Йокъалуш латтар іайийна буц а. Лоаца аьлча, хала хьал доаш гіулаяьх дар.

— Нийсдеина кхоачамбоаьнар Діядакака ма-могта сихгіа тоаронш ца лелачь йиш йолаш дацар, — дагалуш из ха хіинз Аюбов Султана. — Лечача тхона уж хоре я йиг. Ферма совето соцьм бер ъаг йолча діа а дагіа, цига аханнара лагерь віаштіехь а яьккха доаькадг, леладе. Оаза лаьрхіар могадар колхоза праьвие а.

Дукха халонаш ца йийзар ферма кхъьхьагамхоша аханнарча лагере. Хий хуторера машиннаца хьатіаяхуьлр. Цудуьйца цун кхом бе безаш дар. Хала дар цу хьалашка бож бетта я, санитарин бокъонашн лорае я. Цхьабаьхьа шоаш кхоьрдаг меа бехкотораме да хьегаьвеш болча ферма кхъьхьагамхоша цхьа барт, цхьоагіо йолаш толамца кхоьвсам лоаттаргбора кхоачамбоаьцарша. Цхьаьа хьийга кха зехьь да я довизар. Цунах тешаг ду ферма колректива хьокхамаша а.

Ухх шера планаг1а ПаччахьалхенгІа 421 тонн шура йоьхка сэиш хиннаяе 15 ноябрь тіаьхьаьа 404 тонн йоьхкаг. Хіъаьх итт бетта хіъара хьоабача Іаттагара яьккха шуриг соаьхка итт бетта яьккхачуьа 300 килограмм дукхагіа хилар. Из бокъха толам а ба.

Йоагіа йоаьхо ю ферме доярхай, бежа Іуй баьлха тоаш лаккъьра. Доярхаша, бежа Іуша салоГача цІагіа хоза віаштіехьаьккхаьа хьайбаш леладарий уголок я. Бож бетта-тара, хьайбаш кхабара керда, дикагіойла оттаи юьшаш дукха книжкаш да цига ухкаш. Ухкаьа я вай республике цІи хеза Рыбалко Мария, Даурбекова Зина самна йоаьхо доаркай балха опыт юьшд материалаш а. Бокхха теркам тіаьбоййт социалистически яьхь лелаяра а. Бокхха дийнаьхь доаркас йоаьхкра шура эьккхаяй уггаг тіа діаьаьэю. Бетта итоге хьалхара кхо моттиг яьккхаяь ферма кхъьхьагамхоша ахчанн совгіаташ ду. Хіъаьх хьалхара моттиг яьккхаяь доаркра сийна сийлен цІе байракх айю ферма коа. Уж дерогіа гіулакхаш ший ханнахьеш дерттіен чаккхаьрга хаддаяца тіахьожам лоаттабу ферма совето.

Тіадоагіаг1а шера керда социалистически декхарш тіаиййад ферма боахлоша. КПСС XXV съезда сийна цачхьалдеканга шура йоккхара план 24 феврале кхоачашбе дош лепнад Аюбов Султана кулгалдеча колрективо.

Ферма доярканга юкъе яьржача яьхь хьахьа Курбанова Баку я. Ухх шера социалистически декхарш1а хіара кхоабача Іаттагара 2550 килограмм шура яккха еэаш хиннаяе. итт бетта дукха хіама ца эшаш 2850 килограмм яьккхай цо. Ферма доярканга юкъе яьржача яьхь пхеллаг1ча моттиг я из. Иттагіа пятилетка чотах Бахус боьл бу ах шу совгіа ха я.

Цул дукха тіехьа ца юсаш кхьаьгаш я цу ферма доярка Мусаева Абезарет а. Итт бетта хіара кхоабача Іаттагара 2700 килограмм совгіа шура яьккхай цо а.

Воагіа да хьоькамаш Сулейманова Хьабуда кулгалдеча цхьоалагіа шуриг-товарин ферма колректива. Соаяка итт бетта яьккхачуьа 61 килограмм Кіезнгіа я из ферме ухх шера итт бетта хіара кхоабача Іаттагара яьккха шура.

Из кхоачамбоаьнар нийсъурдаца яьхьи йоьхьал эттача хьана цхьоалагіа ферма боаллой, шоллагіа фермера барашт сэна, шоай ерриг торонашц оаргаг1 а яьха халонашта духььала эттабларе.

Бахьда, тіехьарча хьана товлуш латтт Сулейманова кулгалдеча колректива боль. Нагахьа санна ухх шера нйс бетта хіара кхоабача Іаттагара яьккха шура соаяка цу юкъ яьккха хиннаяе 63 килограмм кіезнгіа хиннаяе, итт бетта итогех 61 килограмм мара кіезнгіа хилаяр.

Хіанз Іан замалхьа чусоцадь да доахан. Кор, ниІ тоаньь, тишбенича керда тхов тилла, хьаьха, кіара теха ала хіама доаьшш дика книгьчьаьл хьайбой помещеншц.

Соаякарчул дукхагіа Іалашдаьд ухх шера доаькъар а. Иштта, йол — 17 тонн дукхагіа, чи — 1237 тонн, баьвий витаминш хоаэ—дукха хіама ца эшаш кхоэша дукхагіа.

Цу доаькъарца Іанграра даьа деза 31 эзар жз, 1600 бежан.

— Хьайбаш Іанграра дахара тоьарда из, цхьабаьхьа эшачунга лаьжча — кіезнга дагіа. Йолхоза председатель Пономарев Степан Ивановича. — Сайна бехк тіерабаккха Валлаш со. Цхьабаьхьа доаькъар Іалашдаргеа ухх шера санна. Во хьалаш хиннаяе дагадагіаш сона. «Чеченгушвинов объединение юкьейо»дан соаэоо-заявкарг цхьаьца йолча ферма-гиганзашкарча наха поькъостал дах дедаре тха гіулакхаш геттара во хургдар. Иштта, хьуна мугіарашка, кхаьаьй, йистошка буц хьокхаш 82 тонн йол Іалашйир наурски ПМК, районни больница, «Геркая правда» газета редакци боьллоша, мукьа болча хана кхъьхеаш. Хіъаьх комсаш лелаеча цхьайолча соаэоэаша гуьрахьа дуй алаг тунйийчуьа тіехьарІа аьса ' біаь тоаш гаргіа ца делар тхона. Цул совгіа Черсонски области боахламашн 2545 тонн ча, Наурски районе 1729 тонн силос Іалашйир. Из дерригіа доаькъар октябрь бутт чакхбоаьлаш ноябрь боьлаьуш Іалашдир.

Тіехььарча хана хиннаяе доГіаца дика дегІаІоьлаьвий бу ца ю моттиг яьккхаяь доаькъар. Доаькъара кхом бе йиш хулийтача цу торонах дика пайда эш, къаьстта шоллагіа фермеш боьллоша ер доажаду доахан. Шідоаьлаьдича мара кхаьа а кхаьбан уж. Цу гіулакхо йиш хулийт дийлаьь рацдоаьнарг хьежжа доахана дала деаяча 75 процент доаькъара кхом бе.

Моллагіа хьоькамга диалача социалистически яьхь хьалха ба шоллагіа ферма боьллой. Царел тіехьа ца биса а хіаьта тіехьаьхе а хьажа бе ца цхьоалагіа ферма хьайбаш леладеларш.

М. ХАМАТХАНОВ.

Эзарашц медицинскни боьлхьеб ба вай республикерча нахьта ухаьлгіенс дорагеш. Кіезнга баг царна юкъе цу доарХіамерча балха шоай вахара дужгаГіолча шераш діаденнараш. Цунга ешежжа чІоаГіа сий ду цар иэха.

Вай республикерча лорашца юкъе хьаьжагіаерех я гоэзагіатаьех а цаІ я Гроэнерча № 1 йолча поликлиника ГІаргий дор Вайнер Серафима Борисовна.

—Тахан мо дагадоаГіа сона 1943 шера гурахьа Киевски дорий институт чакхъьккхаьчуьл тіехьаГіа се цхьан тіема госпитале эьхьаьчуьл, — йоаХ Серафима Борисовнас. — Цу тіема шерашка эттара дукхагіа эшаЛорарш хирургаш бар. Хіаьта со а кхоьна хирург яр.

Цу хана деиз тіом сацаяца тайп - тайпарча полевой госпиталашка балхаш дир кхоьнча хирурга. Говаяча кулгашца, Іайтана деннашца дерба деш Іоажала кІалхарьаьккхар цо хала чоннаш хиннА хийла тіемахо.

Шіеча Селкъа орден, «За победу над фашистской Германией» яха медаль, кхыдола деза соаГіаташ даларца бел. Іалдаьхьа лора Сийлахь-бохкаяа Дай-мехка тіем тіа карагІаийнна доккхий гіулакхаш.

—Хозш да саг лаьарех кІаГ харвакхъарал дукхха аттаГіа из лазарах доранар долга,— йоаХ Серафима Борисовнас. — Масала, профилактически болх ца лаьрхіа беча массаза а кІеЖига хуЛ лазараш.

ЧІоаГіа терко ю но поликлиника участкс бахана нах1а юкъе профилактически болх барз. Цу балха ший график я цун. Цу тіа белгалъьккхаяча хана хул из промышленни предприятешка, учреждешка, дешара заведенешца, берий учреждешка профилактически мероприятеш чакхйоаьхьаш.

Гуш да поликлиника коллективо из сий деш а лоарХіаш а хилар.

—Нах ЧІоаГіа дукха безаш, Іимерза саг я тха Серафима Борисовна, — йоаХ поликлиника керттерча доро Ситникова Валентина Ивановнас. Укхаза ше болу бечь 30 шера кІоаРга Іомаьйй по ший гоаэал. Дукха дика гІулаьхьаш доаькъ цох, хіара царна юкъе сока къаьстта дикагіа хетар малагіа да аьлча, из да цо моллагіа а шийна тІедилла деахар тешшамен диззан хоачанщеш хилар. Серафима Борисовна а иитта тіа коллектившца кхиболла специалисташ а бе-хьаьл доаькъ тхоаш долча бакъькача кхоачаа специалисташтта дІаьмаьнаг дикалар долаш да тхо, — йоаХ Валентина Ивановнас.

Кхъьстта дукха еза Серафима Борисовна ший коллективеча кхоьнча специалисташ а бе-хьаьл доаькъ тхоаш долча бакъькача кхоачаа специалисташтта дІаьмаьнаг дикалар долаш да тхо, — йоаХ Валентина Ивановнас.

Кхъьстта дукха еза Серафима Борисовна ший коллективеча кхоьнча специалисташ а бе-хьаьл доаькъ вахаре а. Кхоьнча пропагандиста дечхарш, Біаргаштта хуьлда ча лазарех лорвалдарах уиаьдІена хиларг сего ше де деаячех дьаьца каст-каста лекпеш, беседиш ю наха юкъе. Нагахьа доярй конференции хіалаг цо Біаргаштта хуьлда лаьрнгта профилактика эрд, лазарг клиттача біаргаштта дарба дарг хьажхьаьх доклад ца еш.

Говза дор а тешаме болхло а йолча Вайнера дика кхоачашцу поликлиника доверенни лора деххарг а. Цамогар гаьъьдьнчаьа чаьхочиг хьаьд доаэоп, дукхкхача дарбашта хьежа дикагІоЛча дарба цунна деп е ешс кхы а говзагіа бо ла специалисташ болча уж лЬоажабеш дукха кхъьет цо.

Иштта ший профессиональни а юкъара а декхарш тешаме кхоачашшеш хьаййоагіаЧа кхаьнна, говзаЧа лора дукха соаГіаташ тІйнад, баркал яьхьа поликлиника кулгалдоаца а шоай министерства а.

—Нах, Даьхенца шийна могаш дика дикалар дар хІаэа советски саГа деза декхар дІ, хІама аьлча хилиЧ, Дьаьге я эьхьал а хьежь,ийсачя юэь-хьаьккхар, цунна говзал ешар,—йоаХ Серафима Борисовнас.

Т. ХАШАГУЛЬГОВ.

Массеэх шу да «Освободительный труд» яьхьа Московски фабрикан Чехословакерча Страконицки текстильна заводен коллективаэш доттаГіаеп бувзамаш леладелг йоьла.

Хіанз моашоаш деча фабрика цехашка йоьла беш эа ЧССР - ера пхи болхло. Уж производстваш Іомаеш а шоай ешт коллегаштта йазъуп а ба. Пхи москвич Стаконицерча предприяте болх беш ба.

СУРТА ТІА (эьрдехьара аьттехьа): цеха начальник А. Семичастнов кхёрамзлен техникаГіа инструктаж луш ва Чехословакерча болхлоштта — прядильщица Додлова Марияна, мастера помощника Талафоч Вацлава, прядильщица Кэзнёкова Марияна.

В. КУНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

БІАРГИЙ ЛОР

НАЖАХ ДАЬ... ДАЬРИЙ

Гіоранывна цІи хоза волча советски энтомолога, биологически Іилмай доктора, Украински юртбоьаГіача академе ешаЧа профессора Синицкий Николая тіаэаар Маььжчуьр дужжхаЧ моттигашка нийсдуш йолча нажа шелконрядо. Нажа шелконрял, вешта оаалча тайпара трассар, дуХХа хІама дІадедхаш ян, ше морг ІІ-ла, тутовичуьца нийсйича дукХа лаьхаГіа продуктиность болаш да цун ніоьшкех, хІаьта цун хьоаса, чІоаГіилга диллача, йІалла эпашагІа а бан болаГіа эарсьаргаЛ. Цхьа хІама да ножкъ: из шелконрпа шера шоаэа мара сбаш. Цун шолдагіа воахал, гуйрийна дегІаЧоаГіа из. СССР Центральни Европейски дахьъа хьуий хьалашка яьхь пих Іаьхоэаргіаш болаш йола тіехьс тхьаьхкеш кхоаш. Цера пкъа мара тоьгсар «цІа сийтта» ІІерташ 18 шера къхьийгад профессора Синицкий Николай. Дальни Вострокерча «хьапша» аьклиматизация ярад соаГіа цун физиологически чуловашцан хувца а дуХХа хІамаш чам эргабаккха а кІаргідьалгар цунна, нажаЛ соаГіа Іаьржадаэа, попа, кхЧча гаьнай ГІа да а Іомаййр цо из.

Волынски хьу лелераша, кІевски энтомолога балхаш дан эьлчуьл тіетьаГіа, шелконрядо цоЙ хьуттаЧка кхьа хоаг лаьрхІад. Лесничестве цунна лаьрхІа цехаш кийчйир. Уж эьлчий дакххара экспериментальнопроизводственни база а хиНча дІаэттар. Хіанзле міоьшкеш миза баьча коконий эьлчхара тоннаш эьхьиийай.

СУРТА ТІА: биологически фабрикас санна моашча гІах бай, цхьаьаькъа Іалашмате ГІоаГіа цьоаса боаккх міоьшкеш. «Полесски трассара коконнах» бьккхъчча даьре хьоасара хьоажаш ва Синицкий Николай.

Н. ПАП. АПН сурт.

МАССАЛ, КХЕРАМЗЛЕ, ПАРГІАТО

Московски метрох доахкача дуХХхача аьттоаншта юкъе белгалбаккха метарбгоаш керттера цаІ ба — городе ГІолла лелача пассажирски транспорташ этгара массаГіа дола тайта да из. Цхьаьца доаькъ ньаьхьаьца сахьата 90 —100 километр сиха лел поездаш. Тайп-тайпарча лостамашкахьа город тедаш болаьхьа ГІомайрий доаькъ. Соьаькъа болча ньаьхьеп діоаХал, дерриг а лаьрхІаьча, 160 километр ца, хІаьта станцеш біаь сонгіа я.

Ухх гіартарча — яхе шера московски метрон ньаьхьаьп кхы 35 километр хІама ца ІІ-ла дІаьхьургда, хІаьта 15 шІ дьаьлча, кІеЗнгІа хуле а, хІанз шоаш даРаш мессел кхы хурда. Іаьлмате сиреЧ эчиен тіа эгтара каст-каста гІех (85—95 секунд) деллашехьа а, къаьстта доарХіамера метрон поезданца лела кхепарца ца хилар. Из Іоаьаьду профилактика дика яро. ВаштІехьа а боаЧаш ньаьхьа ярада йІна ца цхьаь іаІ поезд. Метро ахчашкех коррТера обгрудованеетеш хІара деиня хьеж. Шин кІиргІа цкъа къаьстта, гіеттара дика хьажа декхарийла ба. Биь бетта цкъа — юкъ-юкъера ремонт. Шин шера цкъа — ергічча оборудованеш ремонт, тІаьна, юхьера а, биь шера цкъа — вагон гіеттара хьаВіашагІа а йоаккхаш завоцкой ремонт. Къаьстта лабораторешца хуеш а автоматическа, сигналичаш, бувзама средствашца.

Моцагіе а деиз тахІа лаьтта хІаЛ болх беш йолча мастер страпаш мехка кхыча йоккхийча горозашца — Ленинграде, Киеве, Тбилиссе, Харькове хьаьрашца деша баьрІа дикагІойла опыта школа а хиНна дІаэттай московски метро.

Московски метро ваЙ мехка меттеп, доаЗол дехьа а дика лоарХіаш ч а. Корта болаГіа эйХха бувзамаш лоаттадуьй вай метро юлараша Будапеште, Праге, Берлине метропоЛитенаш. Хьаьстта ГІоаГіа Калькуте транспортна проблема кьоастарца доаЗол дехьа оттаьлча массеэх "проекташ дьежжи ийлийн коммунизм: хІаьта цІи-ца ер сержер советски вариант я.

Алексей МИХАЙЛОВ.
(АПН).

ДІА ХІАНА ХЪОВЛАЦ НАХАГАРА СОВ АХЧА ДОАХА ІУРГАШ?

КПСС XXIV съезда решенешка поарХіеме моттиг діаЛоаца. Хьаьчч наьхьа эьхьаьвий хоачашцелга цехаддаш дегІаЛоаладаеро. Цудухьа керачча пятилетка шерашца, кхаьстта ухх тіехьаГіа хана а доагіаш, дикиг дегІаеднад из. Бакъда, цу балха юкъе хіанз а цхьаьца хоачамбоаьцарашц нийслу. Цахаддаш дегІайоаГіача хьаьрга гамхой торонашца хьежжа торговли организацешка эьхьаьца доаш хилаш цхьаьдоа товарш. Цу хана доЛоаГіа кхоачабоьцарш йийдр а эцеш хІеЛмилг яккха ГІерташ ХІ бытовеи гІулакхаш деча а торговле а балхаш деш болх цхьаьбола нах. Цхьабаьккхара ГІоаГіачаьнна ле йиш йолча харц хІамаш дувцаш хургде, газет дешарш хІанз діаЛо оаха шоана дувцаеро.

Вейна ховча тайпара бытовеи гІулакхаш дарен торговлен боКъонашца діадехьача тайпара цІена болх беш ба дувцаеро а дукхагІбераш, Масала, цаРех лархІе ваэш я Гроэнеркн горбытКомбинат № 2 йолча парикмахерскерга лаННиорай мастер Морозова Тамара Митрофановна. МІорашта маниюр еш баьча балхах доагіаР цхьаь кхалсагагера нийса діаийцар Тамара Митрофановнас. Иштта цІена болх берек ваЧ цу парикмахерскера мож-жорта доаРашш еша мастер Айрапетова Михаил Айрапетович. Прейскурранте тіа долчча тайпара «полька» эхьа прическашца ньаьхьа ГІоаГіачаьнна, кхаьстта ГІоаГіачаьнна, кхаьстта ГІоаГіачаьнна, кхаьстта ГІоаГіачаьнна. Цу хана доЛоаГіа ер Э. М. Сусуревес дьа мастера М. А. Айрапетова санитарни бокъонаш чІоаГіа телхаю ньаьна йоьзув дар, инструменташтта дезинфекци ца эрцеи гаТаш ца хувцаеРцен дувзаденна.

Хіанз дукхкача тайпара прическашц, шиньонашц, парикмаЧо ХХлилаьха зала, тіехьарча хана мара ца еш йола керда эраш хіанз діаЛо оаха шоана дувцаеро.

Бейна ховча тайпара бытовеи гІулакхаш дарен торговлен боКъонаша діадехьача тайпара цІена болх беш ба дувцаеро а дукхагІбераш, Масала, цаРех лархІе ваэш я Гроэнеркн горбытКомбинат № 2 йолча парикмахерскерга лаННиорай мастер Морозова Тамара Митрофановна. МІорашта маниюр еш баьча балхах доагіаР цхьаь кхалсагагера нийса діаийцар Тамара Митрофановнас. Иштта цІена болх берек ваЧ цу парикмахерскера мож-жорта доаРашш еша мастер Айрапетова Михаил Айрапетович. Прейскурранте тіа долчча тайпара «полька» эхьа прическашца ньаьхьа ГІоаГіачаьнна, кхаьстта ГІоаГіачаьнна, кхаьстта ГІоаГіачаьнна, кхаьстта ГІоаГіачаьнна. Цу хана доЛоаГіа ер Э. М. Сусуревес дьа мастера М. А. Айрапетова санитарни бокъонаш чІоаГіа телхаю ньаьна йоьзув дар, инструменташтта дезинфекци ца эрцеи гаТаш ца хувцаеРцен дувзаденна.

Хіанз дукхкача тайпара прическашц, шиньонашц, парикмаЧо ХХлилаьха зала, тіехьарча хана мара ца еш йола керда эраш хіанз діаЛо оаха шоана дувцаеро.

Иштта ГІа йиш йоаце хіамаш хорадир цу комбинаТа № 48 йолча парикмахерскерга а. Корта тессарах 30 кепиг дакхха дезеча одеколон гохара поарХіам а беш ах сом дакхкер мастера Муслимов Хамрид Тахаевич. Одеколон ца тохарах виценнавер со ньйна бехкеза вала ГІертаР из. ГІаташ ца хувцарца санитарни бокъонаш телхайора мастерашца.

Діачуэьлийнача хьалтоха моттиг йоллаше в мастераште юккъе ГІолла чуьвахча мара хьажа йиш йоацеча дехьарча сеьн ху хьалтоха діаЛоаца.

Бахача наха урсаш, доаграшц, хорхашц, кхийоле хІамашц ирсеш я Гроэнескин «Рембытчистка» яха предприяте № 1 йолча мастерскерга. Кисе лаьдду эЛамІга муьк ярдарах 10 кепиг дакххкар точньйшца Эдельбиев Алаудин Дагаевича. Прейскурантга эьхьаьчч 4 кепиг мара хиЛанзар цу балхех дала деаР. ХІамилг яккхара аьттув болаш да мастерскерга ГІулакхаш. Хіама мрььйта ве-нер ПІахьаьчч йиш хургйоацеча чухьнаха хьалтоха доаЛ прейскурант. Мастерске ІІаматача коРагіа ше ена хІама діаЛоу а ешна кхиТаацш доацеш юха воагІаргвоаьш діаваха е яра хьежжаш тата ваэаш хул из. Ловцца аьлча, мастерашца кисе долле сом хургдаьш ВІаштІехьдьккхад ухьаза Бахача наьха хьалташ ихоачашдера ГІулакх. Иштта чІоаГіа телхаю санитарни-гигиеническни бокъонаш а. Лостаи бочаца ю біехха а мастерске.

Белгалдаккха деза, дукха ха йоацеш хьалхаГіа хиннача комиссена а цу тайпара хеРцаьхьа хІамаш гучадьаьнна хилар. Цу гІулакхаш а де дезар дьадоеч «Рембытчистка» кулгалхоша—діаьхьайладаш къаьхьегамкошка ся ахча дахара ІургашІ.

Йійча сурт дер Гроэнерча центральне базара коа машиНаш чууэхча наІарга тхона бІаргадайнар. Базара ешна ЧІоаГіа ца чуйоаца машинна шок теке соцЬю контролера. ХьаьчБоаГіаршка кассе діаГіаГіо алар мара машиннаца кхы ГІулакх дац цун. Хіаьта, Іодилла 1 сомм 48 кепиг ешеп гІиЛ ловцца хьаьдаьчуьл из кассир Мусаев Любовь Сергеевна а.

Цу дийнаьха шийга шок теХха иттех метр наІарагіа ГІаьна машина соца ю из діаГіо яхар цца йоккха саг. Коартолий галий эцер мара базар тІа кхы ГІулакх дац са аьнна дела ца ловцца. Из сом шийга эьв а дечаьнна. ДІайойдеча цунга кантанци діаэца аЛанзар цо. Хіаьта чу воаГІ-воаГІаЧо тхо хІама йоккха долаш деш, мах бе водачунгара мара дакхха бонъо ю ахча оалар. Цудухьа дукххачуьл ца віаьш ца доаГіа кьамаьлаш делга а нийслоев ухзаза.

Хіанад из иштта, базара упраВление кулгалхоша цхьаь кха ГІа хІама дехкаш из ГІулакх? Хетарзачь фуннагІа дьа а план хІоачашшйча наха ГІулакх дера культура поха эчІаеш дерша дуХХа уйла ца цер. Иштта тхо нийсделар ГІозненски коГа ГІирсаште ремонт очеи уж тегачеи фабрика № 55 йолча мастерске а. Шоай кога ГІирсашта ремонт эйта вена иттех саг вар приемне. ЧубакхаРашта гурдолчча хьалтоха дац прейскурант, поСтам боаЦаш я ухзаза. Производствага ГІолла а доацеш кхычьаьра тІаьхулашш сов мах а боахаш нахага цхьаьдола товарашц дохкаш хилар гурдолаш дар приемщика Тахторов Муслимен Умаев Жамсудинович иккаша дохка ЧІегаш лохарг да охха ваьна кхаьнаргара аванСах хьаьнІца ахча. Долчча бесса аьлча, Уэайсага тумеи Шамсудинага І сомм делар цар. Хіама хоаш ма дий шоашца ГІа кіса йолча хІама йоаЛаш ца хилча уж ГІулакхаш цар лоладедгоаца.

Духха ха йоацаш «СевКавнефтегазстрой» ОРС-е № 9 йолча тіка заведующе Магомадов Вахас торговле бокъонаш чІоаГіа телхаю ньна хоам хилар «Сердало» редакцеГа. Советски торговле ла йийй йоацеш во ГІулакхаш дер цига гучадьаьнна. Ах килограмм колбаса, 300 грамм наха, ах итто кьаРзъ эцаш 4 кепиг соадьаьккхар продавеца Б. Х. Цуцаровес. Иштта 3 килограмм іамаш 70 грамм эшеош бекхар тхоа бевцадаРаш дохкача ларка продавеца нов. Кеюдинас.

Санитарни бокъонаш чІоаГіа телхаш біеча а лостам боацеш а я тіка ГІонна лаьрхІа йолча помещеннеш, товарашц доаттадеча складашка, кхыча моттигашка. Іхоьата чуэьла йитай ваьш 23 банка стерилизованни шура яр тика чу йохка хьагуча ца йоаккхаш. Иштта бесьдаЛарш доахача ларена чу а шоашта чуэьла кинйьъь ваттар 3 яьшка хьахерча коартолаш.

Къаььегамхоша бытови гІулакхаш дечен торговлен предприятешка діаХо хилийта йиш йоаца уж хорцаьхьа хІамаш ледарешца пира хьовсам лоаттабе беза ІІаранг, ворогача общественни организацешка ньаьхьа чотах баха ГІертаРаш вайца цхьаьн мугІаре тарлургбоацилга діе а ювгіаш.

Ф. ФОМЕНКО,
Октябрьски района халкъа тІаьхьочаьнан комитета председателе эьмкотаьнь.
Т. ОВЧИННИКОВА,
Старопромысловски районо халкъа тІаьхьочаьнан комитета инструктор.
Р. БУЗУРТАНОВ,
комсомольски проИзводства областной штаба чІен.
М. ТУМГАЕВ,
«Сердало» газета спецкор.

ЮЬЛЗОЛ ДЕХЬЯРА

Біубенна гІа боах вежарашха йолча Монголе

1924 шера 26 ноябре хьаьккайнаьй Монгольски Халкъа Республика. Кхе мохк шоьвтхье нтт шера кІезнга гІоаГіа мара йоацуча халка дукххачу доаькъеч латта дІаьн. Зара экономика а лаьхьа культура бохара а болаш йола аграрнО-индустриальни паччахьалкхе а хиннА дІаэттаб. Нинага диллача юкъера МНР цхьаь предприяте хІанз ду 1937 шера ергІурга монгольскто производство дуХ хиннар мессел продукци.

Дукха ха йоацаш а тІехьчІ лаьтта леладелга фуд хоаш банар мохк. Хіанз, доахан леладелга совгІа, монголаца влаташ діадув, иЛатийнА поьвата бизза хьаьчаьн а беш. 51 шера база лаьхьа хІама ца эшаш кхоэша дукхагІа а хиннА, хІанз 1,5 миллион сагага діаЛоаЧ. Хьалха йоаЗуа-дешар хоаш ваЧ ца хиннаЧа Монголе хІанз ботх беш ва 700 ІІлмай кандидати, 50 совгІа доктори, 10 академеш.

Шоай репортажашка МНР толамех дуйл Улан-Баторера ТАССА-а корреспондентаца А. Бабенкаеи К. Болдохоноьх.

Малхбузенгермански калейдоскоп

Къаььнарча Боннанна юкъе, Мюнстер - аЛаца тІа. Бетховена памятника ньйса дезьа воагІораьза, ухх тіехьарча хиннаца цхьа тамашийна ГІирс даттар — нийсса са буьйи чуоттаньйна, віаьш ноьа а йоаХаш йийлача хий хьаьхьа леПаш йолча турбаЗта тара а болаш. Скульптора Хаузера ЗьаьхьелА, «пространственни конструкции» яьнна автора цІи гІалла из ГІирс ший хаНа дукхха ахча а деПна нйца хиннаб магистрато. Ухх дешоька, ньхера а наха яхар хІоачаш а деш, магистрато ешнеш яьй майдан ТІара скульптура, бегаш бора ухзаза, йийлачча мостнче ньйца ньйца йоаХаш санна. ДІаккхза аьнна. Из да ПІаэтад малхбузенгермански гоЗоий майдан ТІа лаьттаче, дукхХача кхыча, дукха ха йоацаш а тІеЗоаГіа хиннача модернистски скульптураца а масала. Штутгарте баха нах кхы цІ а сайца, гоРдла бургомистра распоряжени еннай кхерах яь, керта меттеп дегІа ТІара. ураГіа доЗаш, скульптура автора хетачх, «ЗьаьтІан вахара низ» хьаьхьокъ цоа ЗІомолг а доЗаш ягІа кхаьсаг дІаккха, ньнна.

(АПН).